

Človeštvo konju veliko dolguje

Vlado Poredoš je zapel skupaj z otroškim pevskim zborom podružnične šole Podkum.

Pri Dolinškovi v Rtičah pri Podkumu je, kot bi prišel na konec sveta. A konjeniški konec sveta, saj se tam razprostirajo pašniki za njihovo čredo bosanskih planinskih konj, kamor ti seže oko. Anton in Aline Dolinšek se s svojo ergelo trudita z njihov obstoj, Anton pa je tudi soavtor knjige *Bosanski planinski konj*, ki so jo na sončen dan predstavili tudi na njihovi kmetiji. Da bi bila mera polna, je bila tam tudi sveža knjiga *Diplomat* Martin Krpan in njen avtor Milan Jazbec, ki je povedal veliko zanimivih anekdot iz diplomatskega sveta.

Za uvod so zaplesali in zapeli učenci podružnične šole Podkum, pri eni od pesmi pa se jim je pridružil tudi pevec skupine Orleki Vlado Poredoš, ki je kasneje s kitaristom nastopil še večkrat. Podružnična šola Podkum pa je tudi prejemnica nagrade za najboljšo učno uro na temo varnosti na internetu in njihov prisrčen nastop je ogrel srca prisotnih.

Govorci o tem in onem

Ob omizju so se Antonu Dolinšku in Milanu Jazbecu pridružili tudi župan Zagorja Matjaž Švagan, Matjaž Mesarič, soavtor knjige *Bosanski konj*, direktor inštituta Antona Korošca Primož Jelševar in povezovalac prireditve Janez Podobnik. Naknadno se je omizju pridružil še Peter Dovč, tretji soavtor

Sodelujoči (z leve) Janez Podobnik, Matjaž Mesarič, Matjaž Švagan, Milan Jazbec, Primož Jelševar in Anton Dolinšek

Izvedeli smo veliko zanimivega o knjigah *Bosanski planinski konj* in *Diplomat Martin Krpan*.

Bosanski planinski konji so svoj dom našli v Rtičah pri Aline in Antonu Dolinšku.

knjige o bosanskem planinskem konju. Vsak s svojega stališča so osvetlili bivanje na tem koncu Slovenije, župan je govoril o tem, da so majhne stvari lahko velike, ko gre za zaselke, ki še vedno nimajo cest ali vodovoda, Jelševar o tem, kako lep muzej starih orodij in običajev imajo pri Dolinškovich in kako je dan prireditve tudi god svetega Urbana, zavetnika vinarjev, Matjaž Mesarič, ki je tudi strokovni vodja inštituta za rejo in zdravstveno varstvo kopitarjev, pa je ponovno nanizal nekaj dejstev o bosanskem planinskem konju, saj je navdušen nad pasmo zaradi njene konsolidiranosti in plemenitosti. Povedal je tudi, da konj velja za eno najbolj plemenitih, gracioznih bitij na planetu in da mu človeštvo veliko dolguje. Bosanski planinski konj je pasma, stara manj kot 200 let, a pred tem so bili seveda konji v tem tipu, s starodavnimi geni, kar so slovenski strokovnjaki dokazali z raziskavami mitohondrijske DNK – pasma ima torej star izvor, ki sega kar 3000 let nazaj. Bosanski planinski konj je bil prvotno namenjen

nošenju tovarov in vse do danes ostal trdoživ in dobrohoten konj, ki ima po moški strani dve liniji, po ženski pa 14 rodov. Danes obstaja le še okrog 140 konj te pasme, za katere vodijo pedigre, od tega jih je v Sloveniji 40, pri Dolinškovich v ergeli Planido pa 22.

Milan Jazbec je avtor 33 knjig, prevedenih v šest jezikov, do sedaj pa je napisal že dve knjigi o Martinu Krpanu. Kot diplomat je služboval v Turčiji in Skandinaviji in bil zadnji jugoslovanski konzul v Celovcu. Povedal je, da je povezava konja in človeka bila eden izmed dejavnikov, ki je pripeljal zahodno civilizacijo na vrh. Knjiga *Diplomat Martin Krpan* je posebna, ker je v njej Krpan prvič naslikan z brki (ilustracije je prispeval Marjan Manček), vsebuje tudi originalno povest o Martinu Krpanu, ki je premagal Brdavsca, v njej pa je veliko povedanega o slovenstvu, ki ga Krpan tako zvesto brani, nekaj pa tudi o njegovi kobilici, ki je bila zelo močna in trdoživa, čeprav je bila videti drobna.

Krpanova kobilica – bosanski planinski konj?

Anton Dolinšek pa je poudaril, da obstajajo dokazi, da je bila Krpanova kobilica bosanske planinske pasme, saj drugih konj na tem ozemlju takrat praktično ni bilo. V Slovenijo so prišli že s turškimi vpadi v 15. stoletju in skupaj z Uskoki so sodelovali tudi pri zadušitvi 2. slovenskega punta. Bosanski planinski konji pa so bili zelo pomembni tudi v prvi svetovni vojni na soški fronti, saj so vsak dan pretovorili na tisoče kilogramov hrane, sanitetnega in vojaškega materiala. V obdobju od leta 1900 do 1912 je bilo v Italijo izvoženih 200.000 teh konj, v drugi svetovni vojni pa naj bi jih iz letal spuščali tudi s padali na Norveškem. Njihovo ljubkost in vsestransko uporabnost pa spoznavajo njihovi ljubitelji v Sloveniji in širom sveta. Da bi jih le bilo čim več!

Manca Mirnik

Foto: **Manca Mirnik** in **Branko Klančar**

Milan Jazbec je navdušeno govoril o svoji knjigi in Martinu Krpanu.

